

Téma

Událost

Událost

Reforma financování školství
/ str. 2-3

Boršice vyhrály dlouholetý boj se zápachem. Ochrání je obecně závazná vyhláška / str. 9

Andrej Babiš dostal klíče od radnic. Zmírnění zákona o střetu zájmů podporuje / str. 11

Úvodník

Škola má být pýchou každé obce

Vážené kolegyně, kolegové a přátelé samospráv.

Vnímání důležitosti věcí a dějů je ovlivněno perspektivou času a nadhledem zkušeností. Je vzácným darem setkat se s lidmi, kteří své konání dokáží poměřovat a hodnotit nikoliv optikou okamžiku, či volebního období, ale alespoň perspektivou délky lidského života. Naše obce a města mají historii nepoměrně delší. V průběhu času je formovaly i osobnosti pana starosty, pana faráře a pana učitele. Je faktem, že se doba mění, ale obecní úřad a škola (školka) jsou v obcích stále zásadní. Zůstává také zkušenost, že tam, kde funguje ve shodě, vzájemném respektu a spolupráci vedení obce, společenství např. farnosti, či obecně komunity občanů a vedení školy, stojí obec na pevných „nohou“, vzkvétá a budoucnosti se bát nemusí.

Pracovní skupina SMS ČR pro školství, sport a kulturu usiluje o nastavení takových finančních a legislativních podmínek, aby tato spolupráce mohla fungovat. Naším cílem je, aby obce mohly ve vztahu ke školám, školským zařízením a státní správě reálně vystupovat coby respektovaný zřizovatel, zodpovědný správce a uznávaný partner.

Vzdělanost a vzdělávání nelze redukovat pouze na školu. Podpora dobrovolných organizací a spolků je základem občanské společnosti. Dnes je podpora organizací, které se zabývají výchovou a vzděláváním ve volném čase, většinou na bedrech obcí. Usilujeme o to, aby podpora ze strany MŠMT necílila pouze na sport, ale aby byla výrazně vyšší. Obce jako zřizovatelé průměrně ročně investují pouze na zajištění provozu škol a školských zařízení až 12 procent veškerých

výdajů. Nemluvě o investicích do infrastruktury. Nejenom z tohoto důvodu mají mít také možnost ovlivňovat chod a řízení škol prostřednictvím jmenování ředitele. Před několika lety se podařila shoda na principu možnosti pravidelných konkurzů v periodicitě šesti let. Tuto možnost považujeme za velmi významnou a pozitivní v tom, že konkurzy se postupně staly pravidelností, která nikoho nepřekvapí. Pravidelný konkurz vybízí všechny k zamyšlení a třibení myšlenek o stavu a směřování školy na další období a rovněž dává učitelům příležitost ke kariéřnímu růstu.

Několik posledních let přineslo do života škol řadu novinek. Pevně věříme, že povinnost zajistit místa ve školách pro děti dvouleté, stejně tak stávající forma tzv. inkluze, projdou revizí. Naopak u **reformy financování regionálního školství se po řadě jednání (od roku 2011) podařilo prosadit návrh SMS ČR, podle nějž by měl stát uhradit mzdové výdaje na pedagogy u škol, které mají jednu či dvě třídy v ročníku, pokud mají tyto školy v jedné třídě průměrně více jak 15 žáků.** Jsme velmi blízko historickému posunu, kdy by financování pedagogů bylo pro ředitele a obce dlouhodobě předvídatelné. Zastáváme pozici podpory této reformy

za podmínky zásadního navýšení financování kapitoly regionálního školství tak, aby byl naplněn předpoklad, že nedojde k finančnímu poškození škol.

Pro zajištění infrastrukturálních investic usilujeme o navýšení prostředků projektového financování. Pozitivem je rovněž nárůst „váhy“ žaka v RUD od 1. 1. 2018 na 9 procent. Smysluplnost OP VVV a tzv. Místních akčních plánů se v řadě případů pro zřizovatele ztrácí v mlhovině byrokracie a mzdových nákladů bez hmatatelných výsledků. Může to být i jinak, pokud jako zřizovatelé budeme aktivní. Benefity z rozvíjení vzájemné spolupráce, zapojení rodičů, moderování školských rad, spolupráce s ČŠI a především poznávání toho, jak lze věci dělat jinak, se projeví v delším horizontu, ale o to více. Každé území má možnost, ale i povinnost vybrat si, co potřebuje nejvíce.

Věřím tomu, že zamyšlení nad tématy tohoto čísla přispěje ke snaze každého starosty a zastupitelstva, aby škola byla pýchou obce a její žáci naší dobrou budoucností.

*Mgr. Oldřich Vávra,
starosta obce Tupesy,
předseda Pracovní
skupiny SMS ČR pro
školství a sport*

SMS ČR SLAVÍ 10 LET!

Přesně před 10 lety se v Jihlavě konalo ustavující Republikové shromáždění SMS ČR. Sdružení začínalo s pár stovkami členů, kteří se semkli kolem tzv. Zlínské výzvy. Bez prostředků, avšak s obrovským elánem. Jubileum si letos ještě vícekrát připomeneme, a to zejména s ohledem na další významné výročí, 100 let od vzniku samostatného Československa. Máme se na co těšit.

f /smscr.cz

S Václavem Klausem o reformách, financích i zachování škol

Příprava a zejména reforma financování regionálního školství, odměňování nepedagogických pracovníků a problematika inkluze byly 25. 1. na programu schůzky představitelů SMS ČR s Václavem Klausem, předsedou poslaneckého Výboru pro vědu, vzdělávání, kulturu, mládež a tělovýchovu.

Sdružení místních samospráv zastupovali Petr Halada a Oldřich Vávra, kteří kladli důraz také na **problémy, které obcím a školám přináší nová povinnost zajištění místa v mateřských školách pro dvouleté děti.** Předseda SMS ČR Stanislav Polčák již dříve sdělil, že návrh na zrušení tohoto ustanovení podpoří. Důležitým bodem diskuse byla rovněž shoda nad potřebou navýšení prostředků pro práci s mládeží ve volném čase, snížení byrokracie při čerpání prostředků z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VV) a větší důraz na to, aby výzvy programu odrážely reálné potřeby škol.

Na jednání mimo jiné zaznělo, že Václav Klaus s reformou financování nesouhlasí. Zástupci SMS ČR navrhli jako potřebné vyvolat diskusi s MŠMT poté, co budou v květnu 2018 známa přesná čísla, aby bylo zřejmé, jak reforma dopadne na konkrétní školy, a zda bude na její financování. „Návrh reformy dosud odráží potřeby zřizovatelů základních škol a zachovává síť škol i na venkově,“ uvedl Oldřich Vávra, jenž má v SMS ČR roli předsedy pracovní skupiny pro školství a sport.

SMS ČR pokračuje ve spolupráci s Českou školní inspekcí

Přesně dva týdny po celodenním jednání s experty o formativním hodnocení se ve středu 15. listopadu 2017 na ústředí České školní inspekce konalo setkání odborníků zaměřené na jedno z klíčových témat, jímž je propojování externího a interního hodnocení. A to jak na úrovni vzdělávacího systému, tak na úrovni konkrétních škol. SMS ČR zastupoval a interního hodnocení škol se účastnil předseda pracovní skupiny pro školství a sport Oldřich Vávra.

Cílem tzv. Odborného panelu, který pořádala Česká školní inspekce v rámci individuálního projektu Komplexní systém hodnocení, bylo prodiskutovat a navrhnout taková opatření, která by mohla být využita díky Operačnímu programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VV) k podpoře dalšího

propojování vnějšího a vnitřního hodnocení škol. Například prostřednictvím tzv. šablon, které by mohly ve školách evaluační procesy rozvíjet.

Podle Oldřicha Vávry SMS ČR podporuje vznik funkčního modelu evaluace a au-

toevaluace, který přinese více informací zřizovateli, povede k větší spolupráci mezi školou a zřizovatelem a podpoří zapojení komunity rodičů do života školy. „Zřizovatelé uvítají seznámení s výsledky inspekční činnosti ČŠI a zpřístupnění hodnocení škol v nástroji ISPIS,“ uvedl Vávra. „Prosažujeme, aby autoevaluace poskytla škole bezpečný nástroj k rozvoji, podpořila cílené funkční vzdělávání vedení škol i zřizovatelů,“ dodal s tím, že společným cílem je zvýšení kvality výsledků vzdělávání a zlepšení školského prostředí.

Česká školní inspekce podle Oldřicha Vávry zásadně změnila svůj přístup a nyní by měla vždy oznámit svoji činnost v příslušné škole jejímu zřizovateli a se zřizovatelem probrat i výslednou inspekční zprávu. „Tento postup vítáme,“ uzavřel Vávra.

Česká školní inspekce

Zamyšlení nad návrhem reformy financování regionálního školství

Proč by žák neměl dostat svých 60 000 Kč do batůžku a jít?!

Protože to neodpovídá ekonomické realitě a troufnu si to doložit.

Začnu podnikat v oblasti vzdělávání a založím si vzdělávací agenturu. První, co potřebuji, je lektor (učitel). Najdu ho, dohodnu s ním podmínky a slíbím mu měsíční plat – řekněme 40 tis. Kč. Další, co potřebuji, jsou studenti. Mám učebnu, kam se vejde 30 žáků.

Varianta 1

Naplním kapacitu (dostatek zájemců). Vypočtu si, že mzdové náklady na jednoho studenta jsou 40 000 Kč / 30 = 1 333,33 Kč. Připočtu ostatní náklady a požadovaný zisk. Zjistím, že cena jednoho studenta musí být 5 000 Kč. Moje tržby budou celkem 30 x 5 000 = 150 000 Kč.

Varianta 2

Lukrativní obor, ale při stejných celkových nákladech seženu jen 15 žáků. Cena kurzu bude 150 000 / 15 = 10 000 Kč.

přijaly pro rozdělování financí složité funkce pro stanovení normativů, postupovaly v zásadě správně. Nicméně po převedení do grafů bylo zjištěno, že křivky měly sice velice podobné průběhy, ale každý kraj měl tuto křivku posazenou jinak vysoko.

Již tato úvodní část by měla stačit k pochopení toho, že na **nepřímouměrný průběh nákladů nelze stanovit přímoúměrný normativ!**

Výše uvedené tvrzení počítá s určitou mírou abstrakce. Pro ty, kteří se chtějí problémem zabývat hlouběji, vše dále rozvedu.

Podíváme se podrobně na náklady

Náklady na každou produkci nebo službu se dají rozdělit na náklady fixní (stálé) a náklady variabilní (proměnné). V našem případě budu považovat za jednotku produkce jednoho žáka.

Mezi náklady **fixní** budou určité patřit náklady typu pronájmu učebny, nákladů na topení, energie, úklid a podobně. S urči-

Právě tato část nákladů na žáka má nepřímouměrný průběh!

Nyní se vrátím k **variabilním** nákladům. To jsou náklady, které lineárně rostou s každou jednotkou produkce – s každým novým žákem. Typicky sem budou patřit náklady na učebnice, sešity, psací potřeby, ale třeba i toaletní papír, spotřeba vody, potravin a podobně. Zde i jednatřicátý žák bude stát stejně jako první nebo třicátý. Do této kategorie patří i část mzdových nákladů. Typicky učitel ve třídě s 30 žáky musí opravit 30 písemných prací, ve třídě s 15 žáky jen 15. A v tomto případě je stejný normativ na srovnatelného žáka správný.

Tato část nákladů má lineární průběh.

Vše se komplikuje

Věci nikdy nejsou úplně jednoduché, a čím více budu některé aspekty zohledňovat, tím to bude složitější.

Základní školy jsou roztroušené na ploše celé republiky, jsou různě velké a různě staré. Každá má jiné vnější podmínky. Každá má jiný pedagogický sbor, a to jak z hlediska kvality, tak i z hlediska věkové struktury. Podle platných předpisů pro odměňování mají v závislosti na vzdělání a délce praxe různí učitelé různé platy, i když učí stejný předmět! A to nepřihlížím k různým platovým podmínkám v jednotlivých regionech našeho státu a konkurenci na pracovním trhu.

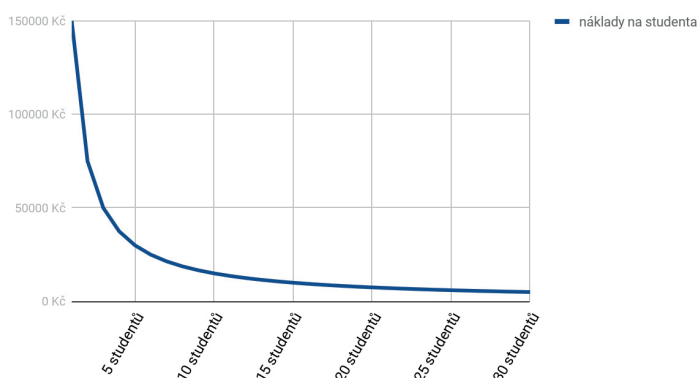
V tomto ohledu jednotný normativ na žáka v podstatě nivelizuje odměňování pedagogů. Mladí dostanou nižší základní složku a zbudují jim více na odměny. Starý sbor vyčerpá mzdy na vyšších základních platech a na odměny nezbude. Ve finále dostanou stejně. Přednost by snad šlo spatřovat v tom, že ředitelé udržují vyrovnanou věkovou strukturu pedagogického sboru a odměny přerozdělí. (Pokud tomu tak opravdu je?)

Nakonec vše proberu ještě z pohledu organizace pracovních procesů. Vydržte.

Při normování výroby se čas spotřebovaný na produkci dělí na směnový, dávkový a jednotkový.

- **směnový** – jedenkrát na směnu – příprava pracoviště, nutné přestávky v práci (wc apod.), úklid pracoviště

Průběh nákladů na studenta.

Závislost ceny kurzu na počtu studentů při stejných celkových nákladech je uvedena v grafu a jedná se typicky o nepřímou úměru.

Z uvedeného lze tedy vyvodit, že výše nákladů na jednoho studenta je nepřímouměrná celkovým nákladům a počtu studentů ve skupině. Stanovení normativu na studenta v jednotné výši pak představuje úměru přímou.

Ať stanovíme normativ jakkoliv (podle průměrného počtu žáků ve třídě, např. 22, nebo nejmenší možné velikosti třídy, např. 15), budou zdroje odpovídat potřebám právě v tomto konkrétním případě. Čím více se však skutečný stav ve třídě bude lišit od podmínek stanovení normativu, tím větší budou disproporce ve financování. Proto si dovoluji tvrdit, že když krajské úřady

tou výhradou sem budou patřit i náklady na mzdu učitele. Ta jejich část, kdy skutečně učí, kdy vykonává přípravu a podobně.

Fixní náklady jsou charakteristické tím, že platí pro určitý rozsah výkonů. Pokud dojde k situaci, kdy musím otevřít další celou třídu a přijmout dalšího celého učitele, náklady se rázem znásobí.

(Mohu-li mít ve třídě maximálně 30 žáků, pak při přijetí toho 31. musím otevřít druhou třídu a přijmout druhého učitele. Ten jeden nový žák mě pak teoreticky stojí stejně jako 30 předchozích. Maximální počet žáků ve třídě je zčásti odborným a zčásti politickým rozhodnutím a má dopady nejen na ekonomiku, ale i na kvalitu výuky. Samozřejmě, že udělám 2 třídy s 15 a 16 žáky. Jenom se snažím demonstrovat, že v určitém okamžiku dojde k situaci, kdy musí být plně ufinancovatelná třída s 15 žáky.)

- **dávkový** – jedenkrát na dávku, na sérii výrobků – příprava nářadí, forem, u učitele příprava na hodinu
- **jednotkový** – čas na jeden výrobek – ušití rukavice, vyrobení sklenice, ale také oprava jedné písemky

Protože čas jsou peníze a peníze jsou náklady, můžeme i na nákladovost vzdělávání pohlížet ze stejného úhlu pohledu.

Kdo pozorně dočetl až sem a zamyslí se nad procesem vzdělávání, zjistí, že většina nákladů ve školství má charakter dávkových nákladů. Jeden učitel učí dávku žáků najednou, společně a téměř bez ohledu na to, kolik ta dávka žáků má. Pouze malá část nákladů jde za jednotlivými žáky.

Směnové a dávkové náklady se chovají jako náklady fixní a jednotkové jako variabilní. Tím se znovu vracíme k tomu, že většina nákladů na žáka vykazuje nepřímouměrný průběh a jen menší část nákladů je přímoúměrná počtu žáků.

Opět si tedy dovoluji tvrdit, že je ekonomicky neodůvodnitelné stanovit normativ na jednoho žáka, dát mu ho do batůžku a ať si najde svého učitele.

Z pohledu statistiky velkého množství údajů můžeme zjišťovat celostátní průměry a porovnávat s výsledky za kraje, obce, školy a třídy i za jednotlivé kategorie mezi sebou. Bylo by však velkou chybou na základě toho stanovit normativy!

Jako člen pracovní skupiny pro školství Sdružení místních samospráv ČR jsem měl možnost seznámit se s navrhovanou reformou financování regionálního školství. Souhlasím s tím, že je potřeba přijmout opatření, aby školy nebyly tak výrazně závislé na každém žákovi. Setkal jsem se např. s případem vydírání školy, že jestli se nezlepší známky dítěte, dají ho rodiče jinak.

Navrženou reformu v principu považuji za správnou. Zohlednění složení pedagogického sboru, stanovení nákladů podle vzdělávacích plánů a vazbu jen menší části financí na naplněnost třídy považuji za opodstatněné.

Ale jako vždy, ďábel se skrývá v detailu. Teď bude velmi důležité, jak velký bude objem prostředků pro školství a jak dobře budou stanoveny proporce mezi pevnou a pobídkovou složkou. Teprve konkrétní normativy ukáží, jak dobře bude systém nastaven.

*Ing. Jiří Nekolný
Starosta obce Višňová,
člen Pracovní skupiny
SMS ČR pro školství,
ekonom*

Dvouleté děti ve školkách? Obce pro ně nemají kapacitu

Novela školského zákona přijatá na podzim 2016 (zákon č. 178/2016 Sb.) uložila všem obcím a městům, které zřizují mateřskou školu, nové povinnosti. Mimo jiné mají zajistit od roku 2020 místo ve školkách již pro dvouleté děti. Obce s tímto návrhem od samého počátku nesouhlasí.

„A to zejména z provozních a kapacitních důvodů. Dvouleté dítě má totiž v objektu mateřské školy daleko vyšší a odlišné nároky,“ uvedl Oldřich Vávra, starosta obce Tupesy a předseda pracovní skupiny pro školství SMS ČR.

Vychází přitom z šetření mezi členskými obcemi, z něž vyšlo najevo, že **stávající kapacity školek nejsou v žádném případě schopny absorbovat další populační ročník dvouletých dětí.** „Zřizovatelé již vyčerpali relativně snadné možnosti navyšování kapacity drobnými stavebními úpravami a v naprosté většině případů zajistili kapacitu pro děti předškolní. Další navýšení míst ve školkách je v naprosté většině případů podmíněno zásadními infrastrukturními investicemi, které nejsou pro většinu zřizovatelů reálně dostupné,“ říká Vávra.

SMS ČR dlouhodobě požaduje posílení pravomocí ředitele, aby mohl rozhodnout o přijetí dítěte na základě vyhodnocení pedagogy školy s přihlédnutím k materi-

álním, prostorovým a personálním možností školy a s ohledem na školní zralost dítěte. Odstraněním povinnosti přijetí dvouletých dětí do mateřské školy, již obsahuje poslanecká novela školského zákona, by se obcím uvolnily ruce pro re-

álnou a dlouhodobou přípravu takových investic, které objekty škol a školek ještě více zpřístupní dalším skupinám dětí a žáků. „Prostým uložení povinnosti však nelze tyto kroky po obcích vymáhat,“ uzavírá Oldřich Vávra.

Reforma financování regionálního školství?

Pokud MŠMT nedostane do rozpočtu potřebných pět miliard, nemá smysl návrh realizovat, říká Petr Halada, starosta Kamýku nad Vltavou a člen pracovní skupiny pro školství a sport SMS ČR.

Návrh reformy financování regionálního školství je žhavé téma, kterým se zabývá i SMS ČR. Jak ji osobně hodnotíte a co by se díky ní změnilo konkrétně ve vaší obci, kde máte školu i školku?

Nový návrh financování regionálního školství je pro mne akceptovatelný. Mnohokrát jsme jej MŠMT připomínkovali a diskutovali nad jednotlivými parametry návrhu. Pro naši školu by tento návrh znamenal zvýšení příspěvků státu na platy pedagogických i nepedagogických zaměstnanců školy a také zvýšení takzvaných ONIV. Nicméně moje akceptace má jeden podstatný háček. Potřeba financování kapitoly regionálního školství se tímto návrhem zvýší o přibližně pět miliard korun, a pokud je MŠMT do svého rozpočtu nedostane, pak nemá vůbec smysl návrh realizovat.

Aktuálním tématem je také OP VVV. Sdružení prosazuje snížení byrokracie při čerpání prostředků z programu a větší důraz na to, aby výzvy odrážely reálné potřeby škol. Co konkrétně máte na mysli reálnými potřebami škol?

Jednoznačně se jedná o materiální potřeby. Pokud má škola pracovat s nejmodernějšími pomůckami, aby se přiblížila realitě

potřeb pracovního trhu, pak musí být vybavena rychlým internetem v celé budově, moderní PC technikou, 3D tiskárnami, kvalitními pracovními pro všechny předměty. Zdá se mi, že o těchto potřebách hodně mluvíme, ale vlak reality zase nabral na rychlosti a nám opět kousek dál ujel.

Novela školského zákona uložila všem obcím a městům, které zřizují mateřskou školu, povinnost zajistit od roku 2020 místo ve školkách již pro dvouleté děti. Co by to znamenalo pro obec a školku v Kamýku nad Vltavou?

Mateřská školka v Kamýku nad Vltavou se s problémem přijetí dvouletých dětí pere již v letošním školním roce. Máme pět dvouletých dětí v jedné třídě a přijali jsme chůvu. Ale při návštěvě ve školce, kam chodím dost často, vidím, že rozhodnutí nebylo ze strany PS PČR moudré. Dětem se učitelky i chůva musí daleko více věnovat a nezbyvá jim mnoho času na „ostatní“ děti ve třídě.

Názor

Podpora potravinové obslužnosti venkova – neřešme JESTLI, ale JAK

V Informačním zpravodaji 5/2017 se otevřela diskuze k problematice potravinové obslužnosti venkova. V naší obci se přímo podílíme na chodu tří prodejen. V prvním případě přispíváme spotřebnímu družstvu dohodnutou sumou. Ve druhém provozujeme sami prodejnu v prostorách obecního úřadu, nebo přesněji obecní úřad jsme přestěhovali do budovy prodejny, kterou jsme před tím zakoupili. Zbylo místo i na společenskou místnost a „sestěhování“ pod jednu střechu se podařilo snížit náklady na provoz. Ve třetím případě si pronajímáme prodejnu od spotřebního družstva a provozujeme ji. Toto všechno si můžeme dovolit díky pochopení zastupitelstva a podpoře Pardubického kraje, který každoročně vypisuje dotační titul na podporu obchodů v malých obcích. Velice jsem uvítal, že se začalo jednat o možné podpoře přímo některého z ministerstev. Zúčastnil jsem se dvou konferencí pořádaných Svazem českých a moravských spotřebních družstev ve Dvoře Králové

a Praze. Bylo zajímavé slyšet argumenty pro a proti. Výsledek je však takový, že „neefektivní“ prodejny se postupně zavírají dál. Tento trend bude bohužel pokračovat.

Kdo jiný, než my, by měl říci, že toto je špatně. Že i na malé obci má obchod svůj smysl. Stejně jako škola, pošta, ale i hospoda a hřiště.

Vždyť přece nejde jenom o to, že si můžeme dojet nakoupit do velkých obchodních domů a jistě i výhodněji. Starým lidem mohou nákup dovézt děti nebo sociální služba. Jde přece i o to, že se zde lidé potkávají, mají důvod zajít mezi ostatní a mnohdy zde vyřeší i spoustu dalších záležitostí (u nás mohou občané v prodejně zaplatit poplatky, vyzvednout Zpravodaj apod.). Při troše snahy se zde mohou nabízet regionální produkty, což začíná být stále zajímavějším tématem. Myslím si, že nemůžeme řešit JESTLI, ale JAK podpořit a zajistit zachování prodejen na malých obcích.

V již zmiňovaném Zpravodaji je celkem podrobně popsán navrhovaný systém včetně možných plusů a mínusů. Všichni víme, že úplně spravedlivý způsob dotací neexistuje, ale měli bychom najít shodu v nejdůležitějších bodech a toto podpořit. Model, který funguje v našem kraji, je funkční a umožňuje nám i dohlédnout na kvalitu poskytovaných služeb. Na případu postupného rušení prodejen je krásně vidět nebezpečí „plíživého“ zavírání venkova. To, že zavrou v sousední obci prodejnu, nás přece tolik nebolí, ono to nějak dopadne a lidi si někam dojedou.

Jsem toho názoru, že je třeba jednoznačně podpořit prodejny na malých obcích a nekoukat jenom na EFEKTIVITU (nebo spíše NEEFEKTIVITU), která je navíc měřená pohledem dnešní doby.

*Tomáš Dubský
Starosta obce Vysočina*

Díl první: Konkursy na vedoucí pracovní místo ředitele školy a školského zařízení v souvislosti s ukončením šestiletého období výkonu práce ředitele

V Informačním zpravodaji SMS ČR Vás postupně seznámíme s třinácti tématy vzdělávacího kurzu „Škola člena zastupitelstva obce“, který se koná v rámci projektu „Podpora vzdělávání volených zástupců obcí I. typu“ a je spolufinancován z EU.

Školy a školská zařízení (dále jen školy) zřizované obcemi, kraji a dobrovolnými svazky obcí jsou dle ustanovení § 8 odst. 1) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen školský zákon) zřizovány jako samostatné právní subjekty v právní formě příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby. Jejich statutárními orgány jsou ředitelé, kteří jsou na vedoucí pracovní místa jmenováni svými zřizovateli (obcemi a kraji) výlučně na základě konkursního řízení dle ustanovení § 166 odst. 2) školského zákona.

Ustanovením § 166 odst. 7) tohoto zákona bylo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zmocněno vydat prováděcí předpis, vyhlášku č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích (dále jen vyhláška), kterou stanovilo jak náležitosti vyhlášení konkursního řízení, složení konkursních komisí pro posuzování uchazečů o jmenování na vedoucí pracovní místa ředitelů škol dle § 166 odst. 2) školského zákona, tak pravidla pro sestavování, činnost a rozhodování těchto konkursních komisí.

Od doby účinnosti výše uvedeného školského zákona, tj. od 1. 1. 2005, proběhly v České republice tisíce konkursních řízení podle jasně definovaných a transparentních pravidel, která jsou v resortu školství pro obsazování vedoucích pracovních míst ředitelů škol zřizovaných obcemi a kraji stanovena. Tato pravidla definovaná vyhláškou stejně jako nepřekročitelná zákonná podmínka pro jmenování ředitele školy pouze na základě konkursního řízení a při splnění definovaných kvalifikačních předpokladů jsou stabilizujícím faktorem našeho regionálního školství.

Pohledem do historie uplynulých let od doby účinnosti školského zákona zaznamenáme dvě zásadní změny školského zákona, které se týkaly jmenování ředitelů škol.

Do konce roku 2011 byli ředitelé škol jmenováni na vedoucí pracovní místa na dobu neurčitou. Po jedné z novel školského zákona došlo s účinností od 1. 1. 2012 ke změně jmenování na dobu určitou šesti let s tím, že byla vytvořena možnost pro rozhodnutí zřizovatele vyhlásit na konci tohoto období konkursní řízení nebo případně potvrdit ředitele v jeho funkci. Přechodným ustanovením příslušné novely zákona byli ředitelé do

nového režimu „jmenování na dobu určitou“ postupně „překlápěni“ podle délky výkonu své funkce ve třech vlnách. Jako rozhodné datum pro tuto změnu bylo určeno datum 1. 1. 2012 s tím, že těm, kteří byli ve funkci déle jak šest let, byl ukončen výkon práce ředitele k 31. 7. 2012, těm, kteří byli ve funkci tři až šest let, byl ukončen výkon práce ředitele k 31. 7. 2013 a konečně těm, kteří byli ve funkci méně než tři roky, byl ukončen výkon práce ředitele k 31. 7. 2014.

Pokud zřizovatelé nevyužili možnosti vyhlásit konkursní řízení, byli tito ředitelé potvrzeni ve svých funkcích a s účinností od 1. 8. příslušného kalendářního roku pokračovali ve výkonu práce ředitele na dalších šest let. Pokud konkursy vyhlášeny byly, ve většině případů byli noví ředitelé jmenováni také k 1. 8. příslušného kalendářního roku.

Po realizaci výše uvedené změny jmenování z doby neurčité na dobu určitou šesti let se na základě množství připomínek zákonodárce rozhodl provést další změnu novelou školského zákona a to tak, že s účinností od 1. 5. 2015 byli všichni ředitelé škol „překlapani“, tentokrát jednorázově, zpět do

Pohledem do historie uplynulých let od doby účinnosti školského zákona zaznamenáme dvě zásadní změny školského zákona, které se týkaly jmenování ředitelů škol.

režimu jmenování na dobu neurčitou, ale se zachováním tzv. období šesti let, na jehož konci je dána zřizovateli možnost vyhlásit konkursní řízení. Tzn., že došlo pouze ke změně charakteru jmenování z doby určité na dobu neurčitou, ale bylo zachováno počítání šestileté lhůty výkonu práce na vedoucím pracovním místě ředitele a stejně tak možnost vyhlášení konkursního řízení na konci tohoto období. Tato právní úprava platí i v současné době.

Vzhledem k tomu, že první, velmi početná skupina ředitelů, kterým se po výše uvedených změnách zákona začalo počítat období šesti let výkonu práce na vedoucím pracovním místě ředitele školy od 1. 8. 2012, je právě v letošním roce, kdy se naplní toto šestileté období u řady ředitelů, velmi aktuální hovořit o postupu zřizovatelů v případech ať už chtějí nebo nechtějí vyhlásit konkursní řízení nebo když je jeho vyhlášení požadováno Českou školní inspekcí nebo školskou radou, je-li na škole (ZŠ, SŠ, VOŠ) zřízena.

Paragraf 166 odst. 3) školského zákona stanoví, že:

„V období od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím období 6 let výkonu práce na pracovním místě ředitele školy nebo školského zařízení uvedeného v odstavci 2 (dále jen „šestileté období“) může zřizovatel vyhlásit na toto pracovní místo konkurs; v takovém případě odvolá ředitele k poslednímu dni šestiletého období.“

Zřizovatel vyhlásí konkurs a odvolá ředitele vždy, obdrží-li před začátkem lhůty pro vyhlášení konkursu návrh na jeho vyhlášení od České školní inspekce nebo školské rady.

Jestliže zřizovatel nevyhlásí konkurs a neodvolá ředitele podle věty první nebo druhé, počíná dnem následujícím po konci dosavadního šestiletého období běžet další šestileté období.“

Jak tedy podle výše uvedeného postupovat? Jednoduše: od data ukončení šestiletého období výkonu práce ředitele zřizovatel určí zpětně šest měsíců a v první polovině tohoto šestiměsíčního období může konkurs vyhlásit (viz obr. č. 1).

V souvislosti s aktuální situací, kdy řada ředitelů bude v letošním roce končit šestileté období výkonu práce na vedoucím pracovním místě ředitele k 31. 7. 2018, můžeme určit, že měsíce, kdy je možné konkurs vyhlásit jsou v tomto konkrétním případě únor, březen a duben 2018. Pokud se zřizovatel rozhodne konkurs vyhlásit, musí odvolat stávajícího ředitele s odvoláním na § 166 odst. 3) školského zákona a na základě vyhlášení konkursu zřizovatelem školy, k poslednímu dni šestiletého období. Pokud zřizovatel v tomto určeném období konkurs nevyhlá-

sí, bude původní ředitel s účinností od 1. 8. 2018 pokračovat ve výkonu své práce na vedoucím pracovním místě ředitele dalších šest let.

Zcela jiná situace nastane v okamžiku, kdy bude vyhlášení konkursu iniciovat Česká školní inspekce v souladu s § 176 a § 166 odst. 3) školského zákona nebo školská rada (je zřizována na základních, středních a vyšších odborných školách) v souladu s § 168 odst. 1) písm. i) a § 166 odst. 3) školského zákona. Pokud jedna nebo druhá instituce doručí svůj návrh nejpozději do začátku lhůty pro vyhlášení konkursu, pak zřizovatel konkurs vyhlásit musí (viz. Obr. č. 2). I v tomto případě je stávající ředitel zřizovatelem odvolán k poslednímu dni šestiletého období.

V souvislosti s možným vyhlášením konkursu na obsazení vedoucího pracovního místa ředitelů škol je velmi důležité zdůraznit, který orgán obcí, jež jsou zřizovateli velké většiny škol a školských zařízení v regionálním školství, je kompetentní k vyhlášení konkursů a s tím souvisejících právních aktů jmenování a odvolání ředitele. Jedná se o vyhrazenou pravomoc rady obce v souladu s § 99 odst. 1) a § 102 odst. 2) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a v případě obcí, kde není volena rada, se jedná o vyhrazenou pravomoc starosty obce v souladu s § 99 odst. 2) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.

Vlastní konkursní řízení tedy vyhláší svým usnesením rada obce (respektive v obcích, kde se nevolí rada, svým rozhodnutím starosta obce) a zveřejní jej na úřední desce a případně na dalších místech. Zřizovatel během celého procesu od vyhlášení konkursního řízení až po jeho ukončení postupuje podle vyhlášky č. 54/2005 Sb., zmíněné v úvodu tohoto článku. Rada obce následně po vyhlášení konkursu jmenuje nejméně 30 dnů před vlastním konkursem konkursní komisi, která bude posuzovat přihlášky uchazečů a následně také jejich výkon při konkursu během tzv. řízeného rozhovoru v délce trvání min. 15 a max. 60 minut. Termín konkursu si stanoví konkursní komise, předpokládá se úzká spolupráce se zřizovatelem, který je v konkursní komisi zastoupen dvěma členy. Po posouzení přihlášek a výkonu uchazečů konkursní

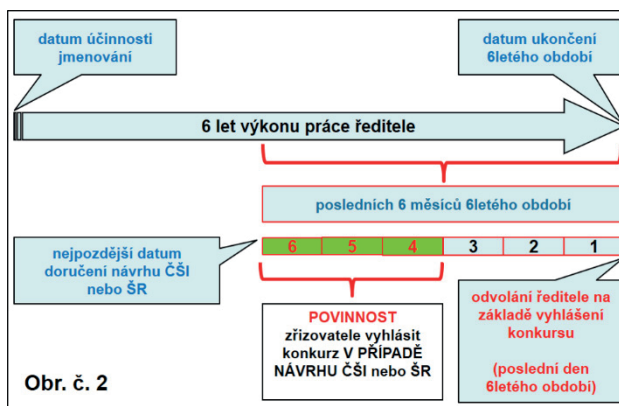
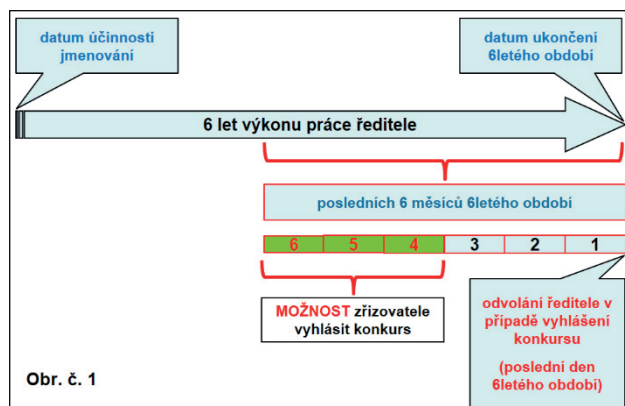
Mgr. Jiří Holý

- * ředitel Vzdělávacího institutu Středočeského kraje
- * člen Národní rady pro kvalifikace
- * dlouholetý lektor v oblasti kompetenci veřejné správy ve školství
- * zkušenosti z výkonu funkce vedoucího správního a organizačního oddělení krajského odboru školství a z funkce ředitele školského úřadu
- * realizace 9 projektů OPVK a 1 projektu OPLZZ

komise určí, zda jsou uchazeči vhodní pro výkon funkce ředitele školy a stanoví, je-li vhodných uchazečů více, jejich pořadí. V této souvislosti je třeba upozornit na to, že pořadí vhodných uchazečů má pro zřizovatele pouze doporučující nikoliv závazný charakter. Neméně důležitým upozorněním je i to, že jednání konkursní komise je neveřejné a že je třeba dbát na ochranu osobních údajů uchazečů, které předali konkursní komisi ve svých přihláškách a jejich přílohách a zavázat členy komise včetně tajemníka komise, který odpovídá za celkové organizační a administrativní zajištění konkursního řízení, k mlčenlivosti.

Pokud na základě doporučení konkursní komise zřizovatel jmenuje ředitele, vydá mu jmenovací dekret, stanoví mu plat a vydá platový výměr. Pokud zřizovatel nejmenuje nikoho z uchazečů, kteří konkursem prošli, vezme výsledky konkursu na vědomí a může následně vyhlásit konkurs nový.

Mgr. Jiří Holý

První etapu mapování jsme zvládli podle plánu, což mě potěšilo, říká Pavel Felcán o nejrozsáhlejším terénním průzkumu venkova

Velmi pomalou jízdou projížděli obcemi do 200 obyvatel v celé ČR od září do listopadu lidé s tablety. Občas vystoupili z aut, fotili mosty, vodojemy, sportoviště nebo hřbitovy a hlavně – zjišťovali stavy místních komunikací a chodníků. Měli za úkol je oznámkovat jako ve škole. Od jedničky do pětky. Proč?

Unikátní projekt mapování připravilo Sdružení místních samospráv ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR v reakci na srpnová jednání ministerstva pro místní rozvoj s ministerstvem financí, které vloni oznámilo, že v rozpočtu nepočítá s financemi na opravy místních komunikací. Potvrdily se tak obavy kvůli už tak podfinancované a zadlužené infrastruktuře. Povádáme si s garantem projektu mapování Pavlem Felcánem.

Můžete vysvětlit, co je cílem projektu?
Projekt mapování vnitřního dluhu infra-

struktury, do kterého se Sdružení místních samospráv České republiky pustilo ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, je bez nadsázky nejrozsáhlejší terénní výzkum veřejné infrastruktury venkova. Cílem tohoto projektu je ucelené shromáždit, a vhodným způsobem zpřístupnit vybraná analytická data vedoucí k efektivnějšímu přístupu ústředních orgánů státní správy k místní samosprávě, a to s důrazem na menší obce. Opačně pak malým obcím poskytnout prostor pro evidenci, zobrazování a analýzu těchto dat pro potřeby vlastního strategického plánování a rozvoje na lokální úrovni. Shromážděná data budou následně sdružena v komplexním analytickém geoinformačním systému SMS ČR.

Projekt mapování místních komunikací v obcích do 250 obyvatel má za sebou první podstatnou etapu. V čem spočívala?

Naši terénní pracovníci navštívili celkem 1925 obcí po celé České republice. Každou obec prošli, zmapovali stav místních komunikací, stejně jako občanskou vybavenost obce podle předem dané metodiky, a pořídili potřebnou fotodokumentaci.

Jak projekt v tuto chvíli hodnotíte?

První pilotní etapu jsme zvládli dokončit podle plánu, což mě osobně potěšilo. Projekt je vzhledem k rozsahu šetření velice náročný. Podařilo se nám však dát dohromady skvělý tým lidí, terénních pracovníků a analytického týmu, kterým bych rád touto cestou poděkoval za odvedenou práci. Potěšilo mě rovněž, že projekt vzbudil velkou pozornost a pozitivní reakce jak mezi zástupci státní správy, tak v jednotlivých regionech. Momentálně vyjednáваме o další spolupráci na úrovni ministerstev i krajů.

Co teď s nasbíranými daty?

Agregovaná data budou sloužit nejen ke zjištění aktuálního stavu infrastruktury a vybavenosti v našich obcích, ale také jako důležitý podklad pro další jednání s ústředními orgány státní správy. Chceme vyjednat obcím více dotačních prostředků. Sdružení místních samospráv České republiky totiž dlouhodobě poukazuje na znevýhodnění malých obcí. Tyto obce prokazatelně nemohou ze svých malých rozpočtů adekvátně obnovovat a rozvíjet svou veřejnou infrastrukturu. Proto se snažíme nashromáždit dostatek dat pro přípravu analýzy, a argumentaci ve vyjednávání nových dotačních příležitostí na sanaci a obnovu veřejné infrastruktury (zejm. místních komunikací) na venkově.

Jak bude projekt pokračovat?

Naším úkolem bylo do konce roku 2017 zmapovat stav veřejné infrastruktury u obcí do počtu 250 obyvatel, letos mapujeme obce s počtem obyvatel 251 až 3000, n celých 3875 obcí.

Kolik lidí se projektu účastnilo a jak se osvědčilo?

Na projektu nyní pracují celkem tři desítky lidí, to jsou ti, kteří se osvědčili.

Boršice vyhrály dlouholetý boj se zápachem. Ochrání je obecně závazná vyhláška

Nesnesitelný zápach, který bránil lidem otevírat okna nebo si užívat odpočinku na zahrádce u rodinného domu. Tak to vypadalo v Boršicích na Slovácku, jakmile zemědělci ze společnosti Lukrom plus s. r. o. začali rozvážet po polích čistírenské kaly. Pro obyvatele nejbližších nemovitostí se jarní idylka rázem změnila v hermeticky uzavřené domácí vězení.

Problém nastal přesně před 16 lety. A dnes? Výsledkem dlouholetého boje, aby se z čistíček přestaly vyvážet odpady na pole sousedící s obcemi, je obecně závazná vyhláška, o kterou Boršice usilovaly. Ministerstvo vnitra ČR ji vloni v listopadu prověřilo a neshledalo v rozporu se zákonem.

Vraťme se ale na začátek. Co předcházelo schválení Obecně závazné vyhlášky obce Boršice č.2/2017 k zajištění ochrany životního prostředí?

Navážení kalů na pozemky v katastru obce Boršice začalo v roce 2002. Přesně 19. 2. přijelo několik desítek nákladních vozidel zemědělské a obchodní společnosti Lukrom a vyklopilo na pozemky obce páchnoucí kaly z průmyslové čistírny odpadních vod z Otrokovic. Začal dlouhotrvající boj. Další obří návoz čistírenských kalů (2287 tun) a slévarenského pisku (6996 tun) pokračoval koncem roku 2002. V dubnu roku 2010 navezla auta kaly přímo na ornou půdu o rozloze přes 150 metrů krychlových. „Občané na to upozornili krajský úřad a sdělili své důvody, proč nechceme čistírenský odpad u našich obcí,“ vysvětlil starosta Boršic Roman Jílek. Díky stížnosti se v dalším navážení nepokračovalo. Dovozcům zapáchající hmoty se ale podařilo kaly rozhrnout a zaorat tak, aby zahladili stopy.

Podobných „incidentů“ pak byla ještě celá řada. Rozhodujícími pro důsledné vyřešení problému se stala léta 2015 a 2017.

„Počátkem srpna roku 2015 byl zápach nesnesitelný. Kaly sem auta navážela celých šest dnů při vedrech 35 stupňů ve stínu. A nám došla trpělivost. Na základě stížností řady spoluobčanů i občanů sousedních vesnic jsme pořídili fotodokumentaci a dali podnět na prošetření u České inspekce životního prostředí a Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému, který má aplikaci kalů na zemědělskou půdu ve své kompetenci. Kontrola zjistila, že kaly byly naváženy nelegálně. Společnost Lukrom je tedy z obce vyvezla na katastr města Staré Město a zde je pravděpodobně v klidu zaorala,“ vzpomněl špatné zkušenosti Roman Jílek.

Počátkem roku 2017 se společnost Lukrom opakovaně pokusila navážet kaly na ornou

půdu vlastníků zemědělských pozemků. A to bez jejich souhlasu. Činila tak prostřednictvím společnosti TRADE-WASTE s.r.o. z Havlíčkova Brodu. „Společnost podala na Městský úřad v Uherském Hradišti žádost na schválení tzv. havarijního plánu. Jednalo se o vydání rozhodnutí, které mělo povolit ukládání stovek tun čistírenských kalů na několika místech našeho katastru. Ty se měly následně rozvézt a zaorat v orné půdě, kterou vlastní převážně občané z Boršic,“ vzpomíná Roman Jílek. Po telefonickém rozhovoru se zástupci společnosti TRADE-WASTE bylo zřejmé, že se jedná o navezení opravdu velkého množství kalů a že společnost vůbec nezajímá, zda s tím vlastníci pozemků souhlasí či nikoliv. „Okamžitě jsem společně se starostou obce Huštěnovice, na jejichž katastr byly čistírenské kaly taktéž naváženy, navštívil vedoucího stavebního odboru a odboru pro životní prostředí Městského úřadu v Uherském Hradišti. Sám jsem pak začal oslovovat vlastníky půdy, na jejichž pozemky

„Obec v žádném případě nechtěla strpět protizákonné jednání na svém majetku a na majetku svých občanů a proto se rozhodla vydat obecně závaznou vyhlášku, která by znemožnila či výrazně omezila navážení čistírenských kalů na katastr obce Boršice,“

se měly čistírenské kaly navážet, rozvážet a zaorávat,“ pokračuje Roman Jílek s tím, že jim následně sdělil zjištěné skutečnosti.

„Na zastupitelstvu jsem celou agendu doporučil předat právníkům, kteří nám už v minulosti pomohli zastavit činnost dekontaminačního střediska nebezpečných odpadů v bývalých silážních žlabech,“ uvedl starosta. V březnu zastupitelstvo odsouhlasilo, že obec Boršice učiní všechny kroky k zastavení navážení a ukládání čistírenských kalů společností Lukrom plus

s.r.o., společností TRADE-WASTE s.r.o., nebo jiných společností na pozemky v katastru obce Boršice. Zastupitelé zvedli ruku i pro spolupráci s advokátní kanceláří Frank Bold advokáti s.r.o., se kterou uzavřela obec smlouvu a na základě ustanovení § 84, odst. 2, písmen a) a y) zákona č. 128/2000 Sb. zákona o obcích / obecního zřízení / ve znění pozdějších předpisů schválilo zastupitelstvo zákaz navážet čistírenské kaly na pozemky katastru obce Boršice.

„Obec v žádném případě nechtěla strpět protizákonné jednání na svém majetku a na majetku svých občanů a proto se rozhodla vydat obecně závaznou vyhlášku, která by znemožnila či výrazně omezila navážení čistírenských kalů na katastr obce Boršice,“ zdůraznil starosta Jílek.

Počátkem května roku 2017 poskytli právníci obci vypracovanou analýzu k vydání obecně závazné vyhlášky, jež má na území katastru regulovat ukládání kalů. Vznikla Obecně závazná vyhláška obce Boršice č.1/2017 k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a k zajištění ochrany životního prostředí, kterou zastupitelstvo schválilo na svém 20. zasedání dne 5. 5. 2017. Avšak odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ČR při posuzování v srpnu shledal vyhlášku v rozporu se zákonem. Naštěstí ministerstvo obci poskytlo metodickou pomoc, vyhláška byla upravena a pod číslem Obecně závazná vyhláška obce Boršice č.2/2017 schválena zastupitelstvem na 23. zasedání dne 2. 10. 2017. „V tu dobu již vyhlášku posuzoval příslušný odbor ministerstva, který ji tentokrát v rozporu se zákonem neshledal,“ dodává starosta Roman Jílek. Obecně závazná vyhláška obce Boršice č.2/2017 k zajištění ochrany životního prostředí nabyla právní moci dne 1. 11. 2017 a je tedy dle výše uvedeného platná.

„Vyhlášku mohou využít obce a města našeho sdružení (i mimo něj), které mají obdobný problém. V každém případě se na mne zájemci mohou obracet. Podám vysvětlení či návod, jak postupovat při řešení,“ vzkázal starosta Boršic Jílek.

Zákon o střetu zájmů – SMS ČR podporuje změnu!

Dvě poslanceké iniciativy vznikly v důsledku aplikace přechodných ustanovení novely zákona o střetu zájmů a na základě protestů zástupců obcí. Výsledkem je nyní návrh dvojice novel k aktuální verzi zákona. Požadují výrazné omezení informačních povinností zástupců menších samospráv a omezení přístupu veřejnosti k těmto informacím.

Ačkoliv mohl být zákonodárce veden jistě chválným záměrem k dosažení co nejvyšší transparentnosti politického trhu, realita ukázala, že opatření zavedená novelou zákona o střetu zájmů může vést v některých případech až k ochromení řízení nejmenších místních samospráv v České republice po komunálních volbách v roce 2018.

V posledních měsících se k různým formám „protestních akcí“ proti novele zákona o střetu zájmů připojilo více subjektů, včetně Sdružení místních samospráv. I na základě toho vznikly v minulých týdnech dvě poslanceké iniciativy, které požadují omezení informační povinnosti zástupců samospráv a omezení přístupu veřejnosti k těmto informacím.

První navrhovaná novela zákona je z pera poslance Marka Výborného, který v návrhu požaduje, aby neuvolnění komunální politici, tj. zástupci nejmenších obcí, neměli povinnost zveřejňovat svůj majetek v centrálním registru. Vzhledem k jednoduchosti a stručnosti novely lze předpokládat, že si může najít podporovatele napříč politickým spektrem v Poslanecké sněmovně.

Druhá poslanceká iniciativa od skupiny poslanců (P. Gazdík, J. Farský, V. Rakušan, P. Pávek, V. Kovářová, J. Krutáková) se snaží najít rovnováhu mezi osobním zájmem veřejných funkcionářů a zájmem veřejnosti. Navrhované legislativní řešení spočívá v tom, že do oznámení veřejných funkcionářů bude i nadále každému umožněno nahlížet, avšak na základě žádosti, a to bez ohledu na to, zda jde o veřejné funkcionáře v politických funkcích a členy ostatních úřadů státu podle kompetenčního zákona (podle § 2 odst. 1 zákona) nebo o veřejné funkcionáře v nepolitických funkcích, především vedoucích úředníků a zaměstnanců bezpečnostních složek státu (podle § 2 odst. 2

zákona). V tomto ohledu tak dojde k navrácení právní úpravy do podoby před její změnou. Zároveň návrh zužuje rozsah zpřístupněných informací a vylučuje informace o datu a místě narození a identifikace nemovitě věci.

Sdružení místních samospráv podporuje všechny snahy o změnu zákona o střetu zájmů, které povedou k narovnání současné pokřivené situace v majetkových přiznáních veřejných funkcionářů na úrovni především malých obcí. Zástupci SMS ČR intenzivně vyzývají zákonodárce ke sjednání nápravy, a to ve zrychleném řízení. To zaznělo i na kulatém stole v úterý 9. ledna v Praze, kterého se účastnili místopředsedové Sdružení Jan Sedláček a Pavel Eliáš a členka předsednictva Věra Kovářová. Je však nezbytné dojít k harmonizaci obou návrhů tak, aby zákon v novelizované podobě reálně plnil svoji roli a neomezoval tak zásadním způsobem odpovídající výkon samosprávy především v malých obcích.

S ochranou osobních údajů pomůže obcím Ministerstvo vnitra

Obce se čile připravují na intenzivnější ochranu osobních údajů. Stát však vyzývá, aby k nim přistupoval přiměřeně a neuděloval likvidační sankce. Ministerstvo vnitra vychází vstříc.

Pečlivost a diskretnost při nakládání s osobními daty v prostředí obcí je již nyní samozřejmostí. Od května však k těmto obecným zásadám přibude několik novinek daných evropským nařízením o ochraně osobních

údajů (GDPR). Krom jiného pomohou pověřenci pro ochranu osobních údajů.

Zejména malé obce, které nenakládají s vysokými objemy citlivých dat a osobních údajů a mají obdobné úřední agendy, se na novou etapu ochrany osobních údajů připravují ve spolupráci se Sdružením místních samospráv ČR. Jak uvádí předseda Sdružení Stanislav Polčák, malé obce s desítkami či stovkami oby-

vatel jsou nyní atakovány množstvím nabídek, které však reálně odpovídají svou povahou městům s nepoměrně většími nároky. Ceny služeb pak mohou přesáhnout i více než 100 tisíc korun ročně. „Jsme v čilém odborném kontaktu s ministerstvem vnitra i Úřadem na ochranu osobních údajů. Na jednání s ministrem vnitra Lubomírem Metnarem ministerstvo vyjádřilo souhlas se změnou již vládě předloženého adaptačního zákona k GDPR. Má dojít ke snížení finančního stropu možných sankcí pro malé obce tak, aby byla ctěna zásada přiměřenosti,“ sdělil předseda Sdružení Stanislav Polčák, podle nějž se strachem pokut v řádech milionů korun zacházejí právě soukromé společnosti, které pak sjednávají s obcemi velmi nákladné zajišťovací služby, jež mnohdy malá obec ani nepotřebuje.

Předseda Polčák zároveň ocenil, že ministerstvo vnitra připraví tzv. vzorové implementace GDPR na míru menších obcí. Obdobnou vzorovou implementaci již před časem přislíbilo i ministerstvo školství pro školská zařízení zřizovaná menšími obcemi.

Andrej Babiš dostal klíče od radnic. Zmírnění zákona o střetu zájmů podporuje

Sehnat dostatek schopných lidí na kandidátky bude možná problém už v letošních komunálních volbách, pokud budou muset i nadále zveřejňovat své majetkové poměry tak, jak jim to ukládá stávající zákon o střetu zájmů.

Nasvědčují tomu i výsledky průzkumu, který SMS ČR zpracovalo. Komunální politiky Sdružení vyzvalo k symbolickému petičnímu protestu – zaslání „klíče od radnice“ Andreji Babišovi. Premiér na jednání s předsedou Stanislavem Polčákem 12. února sdělil, že návrh zamezující přímý přístup do majetkových příznání veřejných funkcionářů podporuje. Zmírnění zákona je tedy nejspíš reálné. Oč ale vlastně Sdružení místních samospráv ČR jde?

„Samosprávy vítají požadavek na transparentnost a právo na informace. Žádáme ale, aby se tyto principy uplatňovaly rozumně a aby při tom byly respektovány také oprávněné zájmy samotných komunálních zastupitelů a třetích stran. V tomto má současná podoba zákona celou řadu problematických a dle našeho názoru i vložené protiústavních ustanovení,“ vysvětluje předseda SMS ČR, europoslanec Stanislav Polčák.

SMS ČR dlouhodobě kritizuje především to, že zákon ukládá povinnost zveřejňovat veškerý majetek všem komunálním politikům včetně těch neuvolněných, a dále skutečnost, že přehled majetku komunálních politiků je veřejně dostupný na internetu a přístup do něj je anonymní, tedy že do něj může nahlížet kdokoliv, aniž uvede jakékoliv údaje o sobě či důvod svého zájmu.

Tyto problémy částečně řeší dvě novely, které míří do 1. čtení. Poslanci KDU-ČSL vyjímají z povinnosti podávat prohlášení podle zákona o střetu zájmů místostarosty, radní a další veřejné funkcionáře. Poslanecká novela STAN umožňuje prohlášení podaných oznámení o majetku jen vůči individuální žádosti toho, kdo hodlá do daného oznámení nahlížet. „Přestože ani tyto novely neřeší všechny problematické aspekty zákona o střetu zájmů, mohou významně přispět ke zmírnění jeho dopadů na komunální sféru a mají naši plnou podporu,“ říká Stanislav Polčák.

Andrej Babiš na únorové schůzce sdělil, že obě novely posoudí v reakci na podněty, se kterými byl seznámen. Petici za změnu zákona podepsalo 2500 obcí, přičemž osloveno bylo asi 3000 obcí. „Na zmírnění zákona je třeba zapracovat do konce června.

Pak už se podávají kandidátky a úspěšní a schopní funkcionáři do toho třeba znovu nepůjdou,“ dodal Stanislav Polčák.

Hrozící nedostatek komunálních politiků potvrzuje průzkum

SMS ČR provedlo loni na podzim vlastní průzkum mezi více než 500 respondenty, v němž zjišťovalo dopady zákona na ochotu lidí angažovat se v komunální politice. „Polovina z nich zvažuje, že již nebude kandidovat, a zákon o střetu zájmů uvádí jako hlavní důvod či jeden z důvodů,“ říká Věra Kovářová, členka předsednictva SMS ČR a jedna z předkladatelek novely poslaneckého klubu STAN.

Andrej Babiš na únorové schůzce sdělil, že obě novely posoudí v reakci na podněty, se kterými byl seznámen. Petici za změnu zákona podepsalo 2500 obcí, přičemž osloveno bylo asi 3000 obcí. „Na zmírnění zákona je třeba zapracovat do konce června. Pak už se podávají kandidátky a úspěšní a schopní funkcionáři do toho třeba znovu nepůjdou,“ dodal Stanislav Polčák.

„Již od podzimu registrujeme, že komunální zastupitelé a radní kvůli zákonu rezignují na své pozice. V obci Knínice na Vysočině rezignoval v září starosta i místostarosta, nikdo z dalších zastupitelů není ochoten tyto funkce vykonávat a obec již od podzimu marně naléhá na krajský úřad a ministerstvo vnitra a spravedlnosti, aby situaci řešily. Předpokládám, že toto nebude ojedinělý případ,“ dodává Věra Kovářová. Stejný názor má také hejtman Pardubického kraje Martin Netolický. „Od samého

počátku platnosti zákona upozorňujeme, že pro blížící se komunální volby bude řada lidí zvažovat, zda kandidovat. Na menších obcích může být problém vůbec kandidátní listinu sestavit, což je ostatně mnohdy komplikované již nyní. Pokud urychleně zákon nezměníme, přijdeme v komunální politice o lidi, kteří jsou vzhledem ke své profesní zkušenosti velkým přínosem pro fungování obce,“ uvedl hejtman. Zastupitelstvo Pardubického kraje se vloni v prosinci připojilo k prohlášení na změnu zákona, které inicioval Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko. Signatářem petice byl také hejtman Martin Netolický.

Téměř devadesát procent obcí v ČR má méně než 2000 obyvatel

V ČR funguje v současné době 6 258 samospráv, z toho 89 procent představují obce s méně než 2000 obyvateli. Chod těchto malých územně samosprávných celků je z velké části postaven na neuvolněných funkcionářích. V mnoha případech se jedná o lidi, kteří mají v osobním životě náročné zaměstnání, přesto jsou ochotni vykonávat činnost na úkor svého volného času a rodiny, a to za minimální odměnu, která jistě není důvodem pro výkon funkce. Za účinnosti původní zákonné úpravy byli tito lidé ochotni oznámení podávat, a to pouze z důvodu, že nahlížení do tohoto registru podléhalo určitému režimu. Nemuseli navíc dokladovat, co vlastně před vstupem do komunální politiky.

SMS ČR se podílí na tvorbě koncepce rozvoje agroturistiky

Koncepce rozvoje agroturistiky v ČR s výhledem do roku 2030 je historicky prvním zpracovaným strategickým dokumentem v oblasti agroturistiky na národní úrovni. Chceme, aby zohledňovala i malé obce.

Cílem koncepce je analýza současného stavu agroturistiky a identifikace opatření směřujících k jejímu systematickému rozvoji v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.

Za účelem podpory tvorby koncepce rozvoje agroturistiky byla mimo jiné založena i pracovní skupina Agroturistika při Ministerstvu zemědělství, kde má Sdružení místních samospráv ČR svého zástupce. Pracovní skupina funguje od jara 2017 a od

tohoto data probíhala i tvorba koncepce, která vyvrcholila v prosinci roku 2017, kdy proběhlo meziresortní připomínkování finální verze koncepce. Dále koncepce míří ke schválení Vládě ČR.

Zástupce našeho Sdružení se pravidelně účastnil jednání pracovní skupiny a připomínkoval v průběhu tvorby koncepce její obsah, tak aby v ní byly dostatečně reflektovány vlastnosti a potřeby venkovských území.

Strategie je rozčleněna na dvě hlavní části a to analytickou a návrhovou. Analytická část se zejména zabývá definováním pojmu agroturistika, popisem agroturistiky v kontextu cestovního ruchu, analýzou aktérů

agroturistiky a možnostmi podpory rozvoje agroturistiky. Návrhová část obsahuje vizi, cíle, priority a opatření, které mohou vést k jejich naplnění.

Sdružení místních samospráv ČR vítá vznik tohoto dokumentu, neboť rozvoj venkovského cestovního ruchu včetně agroturistiky považuje za důležitý. V rámci něj totiž může docházet k vytváření pracovních míst na venkově, které částečně pomáhají stabilizovat obyvatelstvo v místech, kde je období ekonomických příležitostí poskrovnou.

*Ing. Luděk Beneš,
legislativní analytik SMS ČR*

Obce odmítají zvýšení poplatků za odpad

Až na čtyřnásobek by se měly zvýšit skládkovací poplatky, jejichž plátcí jsou obce a města. Podle dostupných informací SMS ČR to obsahuje připravovaný poslanecký pozměňovací návrh k novele zákona o odpadech. Obce přitom chtějí třídit, recyklovat a náklady snižovat. Jak to tedy je?

Sdružení místních samospráv ČR disponuje informacemi o připravovaném poslaneckém pozměňovacím návrhu k novele zákona o odpadech. Chystaná změna má háček. „Obce, kterých se nejvíce dotkne, přicházejí o možnost uplatit své postoje v rámci veřejného připomínkování,“ zdůrazňuje předseda pracovní skupiny pro životní prostředí Karel Ferschmann. „Zákon o odpadech se změní bez možnosti otevřeného veřejného připomínkování, bez jakékoli analýzy dopadů na obce a města, i bez možnosti vypořádání připomínek,“ varuje.

Základní změnou má být opakovaně proslazované výrazné zvýšení skládkovacích poplatků, jejichž plátcí jsou obce a města. Cena všech ostatních a levnějších způsobů nakládání s odpady by se zvýšila

na úroveň nákladů na výstavbu spaloven a spalování odpadu. Za důvod přitom bývá označována potřeba rychlého zákazu skládkování v ČR k roku 2024 s odkazem na Evropskou unii.

Navrhované čtyřnásobné zdražení bylo naposledy odmítnuto ve vládním návrhu zákona o odpadech, když ani na počtvrté neprošlo Legislativní radou vlády ČR. Jedním z hlavních důvodů byla absence dostatečné analýzy ekonomických dopadů na obce a města a analýzy nezbytnosti navrhovaného zdražení, které zatíží obce a města, jakožto původce komunálních odpadů, potažmo občany jako poplatníky. Na konci roku 2016 se odmítavým způsobem postavilo proti ministerstvem navrhovanému zásadnímu zdražení a dalším bodům více než 800 obcí a měst formou petice.

Finální částka skládkovacího poplatku, který se v budoucí novele pravděpodobně objeví, dosahuje cca 2000 Kč/t, což je oproti současným 500 Kč/t čtyřnásobně více. K tomuto poplatku se pak načítají také náklady na svoz a technologickou úpravu, jež obce již nyní hradí svozovým společenstvem, cenu zvýší i procenta DPH. „Obce se mohou brzy ocitnout v nepříjemné situaci, kdy budou nuceny zdražovat odpadové hospodářství pro své občany,“ dodává předseda Ferschmann. Sdružení místních samospráv ČR na základě současných informací změnu zákona o odpadech v tomto duchu odmítá.

Měníte odpady na zdroje? Přihlaste se do soutěže

„Přeměna odpadů na zdroje“ je druhý ročník klání, jež vyhlašuje Ministerstvo průmyslu a obchodu. Cílem soutěže je osvěta a vzdělávání v oblasti oběhového hospodářství se zaměřením na druhotné suroviny. Přihlášky do soutěže je třeba zaslat do 31. března. Více informací naleznete zde:

<https://druhotnasurovina.mpo.cz>.

SMS ČR se obává zpoplatnění úseků jedničkových silnic

SMS ČR podpořilo text petice proti rozšíření zpoplatněných úseků silnic 1. třídy. „Obáváme se, že dojde k dalšímu zahlcení dvojek a trojek bez kýženého efektu,“ zdůvodňuje předsednictvo na své FB profilu. Seznámit s peticí se můžete zde <http://www.stopmytuna1.cz/>

Středočeši spojují venkov

Myšlenky, jak zlepšit stav našeho venkova zazněly 9. ledna na konferenci, která se konala ve Středočeském kraji. Kromě hejtmanky Jaroslavy Pokorné Jermanové zde debatovali například i naši místopředsedové Jan Sedláček a Radim Sršeň. Akce Spojujeme venkov! se v minulosti konala pod patronací SMS ČR také v Pardubickém kraji.

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prátné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 26. 2. 2018, 1/2018, ev.č. MK ČR E 20029. Výkoný redaktor: Marie Šuláková; Grafické zpracování: Ing. Petr Machů | +420 776 160 680; Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archivy obcí, Marie Šuláková.